

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з освітньої діяльності

 Оксана КОЛЯДА

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Економіка
Рівень освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс і семестр вивчення	2 курс 4 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції –16 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття –14 год
	Самостійна робота –60 год.
Вид індивідуального завдання	реферат або мультимедійна презентація; наукова стаття
Форма підсумкового контролю	екзамен
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=78
Кафедра/циклова комісія	міжнародних відносин та політичного консалтингу
Викладач	Загородня Альона Сергіївна
Контактна інформація викладача для консультацій	Електронна пошта: akinterdep@ukr.net
Анотація навчальної дисципліни:	
Мета навчальної дисципліни:	Формування у здобувачів освіти освітнього ступеня «доктор філософії» теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародних економічних відносин, форм, методів та механізмів їх реалізації, аналіз зовнішньоекономічної політики України в процесі інтеграції її в сучасні світогосподарські структури.
Мета орієнтована на формування компетентностей	ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК 5. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з урахуванням економічних ризиків та можливих

	<p>соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.</p> <p>СК 6. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>ПЕРЕЛІК ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p> <p>РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень із відповідного напрямку.</p> <p>РН 2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.</p> <p>РН 8. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p>
<p style="text-align: center;">Перелік тем</p> <p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та форми розвитку міжнародних економічних відносин</p> <p style="text-align: center;"><u>Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини»</u></p> <p>Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.</p> <p>МЕВ як економічна категорія. Сутність МЕВ, їхнє значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.</p> <p>Рівні розвитку: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок.</p> <p style="text-align: center;"><u>Тема 2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ.</u></p> <p>Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, формування, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.</p> <p>Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та їхня типологія. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни "вісімки" та ЄС. Країни середнього рівня розвитку. Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Країни з перехідною економікою. Країни централізованого планування.</p> <p>Місце окремих угруповань країн у СГ і МЕВ. Провідне значення промислово розвинутих країн. Проблема ліквідації економічного відставання країн, що розвиваються. Проблеми інтеграції України у СГ.</p> <p style="text-align: center;"><u>Тема 3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їхнього розвитку.</u></p> <p>МЕВ як елемент структури СГ. Формування МЕВ із розвитком СГ. Фактори розвитку МЕВ у системі СГ. МЕВ як необхідна умова розвитку і структурний елемент національних економік. Особливості МЕВ окремих груп країн (промислово розвинутих, перехідних суспільств країн, що розвиваються). Суб'єкти МЕВ.</p>	

Еволюція МЕВ як зміна їх типів. Формування світової ринкової економіки. Форми МЕВ, їх взаємозв'язок. Проблеми розвитку МЕВ глобальні і регіональні. Глобалізація СГ і МЕВ як одна з головних ознак сучасного їх розвитку. Місце України в системі МЕВ.

Тема 4. Еволюційні періоди формування МЕВ.

Доколоніальний період розвитку МЕВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. МЕВ в епоху середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу – Китаю, країн Південних морів. Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЕВ. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕВ. МЕВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля у період первісного нагромадження капіталу.

Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності світового господарства. Сучасні проблеми розвитку МЕВ.

Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Міжнародний поділ праці (МПП) – вихідна основа розвитку СГ і МЕВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП.

Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку в сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування.

Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЕВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку.

Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються, в МТ. Місце нових індустріальних країн (НІК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД).

Монополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їхні особливості.

Ціноутворення на світовому ринку. ІНКОТЕРМС. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі – загальна проблема сучасних МЕВ.

Засоби зовнішньоторговельної політики. Вияви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.

Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ). Значення торговельних угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати.

Передумови й особливості участі України в МТ.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки.

Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг.

Міжнародні інжинірингові послуги. Міжнародний аутсорсинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги.

Туристичні послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму.

Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію.

Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності.

Роль транспорту у МЕВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевезення. Міжконтинентальні та внутрішньоконтинентальні перевезення вантажів. Фактори вибору транспорту для міжнародних перевезень. Міжнародні пасажирські сполучення.

Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями.

Регулювання МЕВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС.

Проблеми участі України в міжнародній торгівлі послугами.

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їхні масштаби. Зміна частки головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

ТНК – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішньокорпоративного обміну. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва.

Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах.

Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Міжнародні фінансові центри, передумови їхнього функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони.

Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти.

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу умів». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їхня роль у вирішенні питань

безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці.

Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЄВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їхньої передачі. Спільні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Спільні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС – електронізація господарства, його автоматизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін.

Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.

Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС у діалозі Схід-Захід. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Змістовний модуль 2. Валютно-фінансові та інституційні засади розвитку МЄВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти та її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Котирування валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою.

Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки із зовнішнім світом. Методи регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.

Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'юритизації. Сутність та особливості розвитку євроринку. Фактори розвитку євроринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів.

Регіональні зміни у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЄВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) – закономірність розвитку світового господарства і МЄВ. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні ознаки. Передумови і фактори

розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕВ. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції.

Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн. Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЄС. Особливості розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно «третіх» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. України й ЄС.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС – ЄАВТ.

Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин із країнами АТР.

Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних угруповань. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ). Андська група. Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР). Співробітництво Карибського басейну (КАРІКОМ). Спільний ринок країн Південного конусу. (МЕРКОСУР). Проблеми і перспективи створення системи колективних економічних дій у Латинській Америці.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні угруповання країн Африки. Економічне співробітництво західноафриканських держав (ЕКОВАС). Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), його трансформація на економічний і валютний союз Центральної Африки (ЕВСЦА). Спільний ринок країн Магрибу. Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА). Співробітництво розвитку Півдня Африки (САДК). Проблеми формування Африканського економічного співробітництва (АФЕС).

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно-східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції. Східноєвропейське співробітництво і вільна торгівля (СЄВТ). Вишеградська група. Центральноевропейська асоціація вільної торгівлі (ЦЕФТА). «Карпатський єврорегіон». Чорноморське економічне співтовариство. Економічний союз країн СНД. Єдиний економічний простір (СЕР). Центральнаазіатське економічне співробітництво (ЦАЕС) ГУАМ. Євразійське економічне співробітництво (ЄврАзЕС). Шанхайська організація співробітництва (ШОС).

Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕВ. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації її суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація.

Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань. МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка».

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ).

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль в економічному розвитку країн, що розвиваються.

Міждержавні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються. Організація американських держав (ОАД). Організація африканської єдності (ОАЄ) та її правонаступник Африканський союз (АС). Організація «Ісламська конференція» (ОІК). Ліга арабських держав (ЛАД).

Міждержавні галузеві організації. Організація держав – експортерів нафти (ОПЕК) та її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація судновласників (ФАСАЗ). Асоціація вантажовідправників. Міждержавні організації у галузі сільського господарства (кофе, какао, банани, цукор та ін.), у галузі промисловості та будівництва (залізо і сталь, боксити, олово, мідь та ін.).

Міжнародні об'єднання підприємців. Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну.

Національні економічні інтереси України у сфері МЄВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЄВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі в європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство у міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна – член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.

Рекомендована література

Основна

Основна

1. Гуткевич С.О. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ ; Харків : Діса плюс, 2021. 279 с.
2. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Ф-т міжнар. екон. відносин ; [уклад.: Кушнір Н. О., Заяць О. І.]. Ужгород : Поліграфцентр "Ліра", 2023. 358 с.
3. Міжнародні економічні відносини : підручник. [Гаврилко П. П. та ін.] ; М-во освіти і науки України, Держ. торг.-екон. ун-т, Ужгород. торг.-екон. ін-т. Львів : Ужгородський торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету, 2024. 185 с.
4. Міжнародні економічні відносини : підручник / [Крисоватий А. І. та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича ; М-во освіти і науки України. Західноукр. нац. ун-т. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 654 с.
5. Міжнародні економічні відносини: стан, проблеми та вектори розвитку [Т. Яровенко та ін.] ; за ред. Т. Яровенко ; М-во освіти і науки України, Дніпров. нац. ун-т ім. О. Гончара. Дніпро : Біла К. О., 2022. 264 с.
6. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини : підручник. МВС України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро : Арт-Прес, 2023. 398 с.

7. Krugman, P. R., Obstfeld, M., Melitz, M. J. *International Economics: Theory and Policy*. 12th ed. Harlow : Pearson Education, 2023. 832 p.
8. Carbaugh, R. J. *International Economics*. 18th ed. Boston : Cengage Learning, 2023. 640 p.
9. Salvatore, D. *International Economics*. 14th ed. Hoboken : John Wiley & Sons, 2023. 736 p.
10. Appleyard, D. R., Field, A. J., Cobb, S. L. *International Economics*. 10th ed. New York : McGraw-Hill Education, 2023. 704 p.
11. Rodrik, D. *The Globalization Paradox: Democracy and the Future of the World Economy*. Updated ed. New York : W. W. Norton & Company, 2023. 416 p.

Допоміжна

1. Ананьєва, Ю. В. Використання деривативів як інструменту управління ризиками в глобалізованому світі. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 45. С. 96-99. URL: https://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/19.pdf.
2. Антипенко Н., Почерніна Н., Васильківський Д. Глобалізація та її вплив на міжнародні економічні відносини. Економіка та суспільство. № 59. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-2>
3. Білович Ю.Ю., Стебляк Д.М. Іноземний капітал в банківській системі України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. Випуск 45. с. 15-19. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/55651>.
4. Георгіаді Н.Г., Стефанський Ю.С. Сутність і ознаки розвитку механізмів активізування міжнародних економічних відносин. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. № 12. 2024. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-02-01>.
5. Дністрян Д.С. Пріоритети торговельного співробітництва України з ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім: Гельветика. 2022. Вип. 45. С. 20-24. URL: https://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/6.pdf.
6. Кваша С., Павленко О., Вакуленко В., Мороз М. Особливості формування міжнародних економічних відносин в умовах воєнного стану. Сталий розвиток економіки. № 2(49). 2024. С. 218-222. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-34>.
7. Король М.М., Сабов К.С. Сучасний стан конкурентного середовища функціонування ТНБ США та Китаю. Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. № 45. С. 5-9. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-45-1>.
8. Нечипорук К.О. Проблеми міжнародної макроекономічної нестабільності. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 45. С. 41–45. URL: https://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/9.pdf.
9. Нечипорук К.О. Сучасні моделі інноваційної політики країн світу. Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 45. С. 53–57. URL: https://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/45_2022ua/11.pdf.

Статті викладача та здобувачів освіти

1. Кадлубович Т.І., Загородня А.С. Міжнародні відносини та світова політика. Навчальний посібник. Університет «Україна». Київ, 2025. 286 с.
2. Загородня А. Міжнародні організації як інструмент розвитку світової економіки. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. Vol. 336(6). С. 567-572. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-84>.
3. Загородня А. Еволюція та вплив північноамериканської угоди про вільну торгівлю (НАФТА) на економічний розвиток країн-учасниць. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 2025. Vol. 342(3(1)). С. 298-305. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-42](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-42).

4. **Zahorodnia A.S.**, Manish Sharma. International Experience in Business Process Management: Relations between Ukraine and the Republic of India. *Intellectualization of Logistics and Supply Chain Management*. vol.28. pp. 71-77. URL: <https://smart-scm.org/en/journal-28-2024/international-experience-in-business-process-management-relations-between-ukraine-and-the-republic-of-india/>. DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2024-28-6>.
5. Reznik N., Lazebyuk V., Pitel N., Klymenko L., Kustrich L., Vuichenko M., **Zahorodnia A.** Logistical Management as an Instrument of Optimization of Flowing Processes of Contemporary Organizations in the Context of European Integration. *Springer Nature Switzerland AG 2025 B. Alareeni (ed.), Big Data in Finance: Transforming the Financial Landscape, Studies in Big Data 164*. 2025. pp. 355-368. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-75095-3_29 (Scopus).
6. Mazur N., Tkachuk V., Sulima N., Semenets I., Nikolashyn A., **Zahorodnia A.** Foreign Agricultural Markets: State and Challenges in Sustainable Development. Innovation of *Businesses, and Digitalization during Covid-19 Pandemic*. ICBT. 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, Vol. 488. pp. 545-563. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-08090-6_35 (Scopus).
7. Reznik N., **Zahorodnia A.**, Demchenko T., Aryn A. Features of Long-Term Economic Growth as a Conditions of Economic Security of Ukraine. 2022 International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST). 2023. pp. 1-8. DOI: <https://doi.org/10.1109/SIST54437.2022.9945706> (Scopus).

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

1. Буткемп економічного відновлення. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/bootcamp/>.
2. Економіка для всіх. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ekonomika-dlya-vsih/>.
3. Курс на експорт. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/>.
4. Україна на шляху до ЄС. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/ukraine-road-to-eu/>.
5. Цифрові медіа та маркетингові стратегії. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/digital-media-and-marketing-strategies/>.

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЕКЗАМЕНІ

Поточне тестування та самостійна робота															Разом	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1										Змістовий модуль №2							
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	не більше	Не більше 40	Не більше
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			

4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	60	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання результатів навчання:

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є робота з дистанційним курсом «Міжнародні економічні відносини». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаєне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОНП «Економіка» (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу,

протокол від «26» серпня 2025 р. № 1.

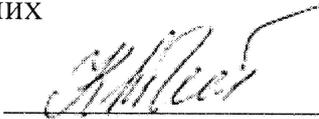
ПОГОДЖЕНО:

Директор Інституту
права та суспільних відносин

Тетяна ФЕДОРЕНКО

Завідувач кафедри міжнародних
відносин та політичного
консалтингу

Тетяна КАДЛУБОВИЧ